

MUHOKSEN KUNTA KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISPERIAATTEET

Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö

Esi- ja perusopetuksen koulumatkoista on säädetty perusopetuslaissa.

Perusopetuslaki 6 § - oppilaan koulupaikan määräytyminen

”Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti ja liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle.1. momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka.”

Perusopetuslaki 32 § -koulumatkat

Koulumatkakuljetusten lainsäädännöllinen perusta määräytyy perusopetuslain (1998/628) mukaisesti. Mainitun lain 32 § 1 momentin mukaan ”Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta, tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään 2 ja puoli tuntia tai jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 § 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.”

Perusopetuslain 32 § 3 momentin mukaan ”Jos 1 momentissa tarkoitettu oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, voidaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista”. Perusopetuslain 6 § 2 momentissa tarkoittavalla koululla viitataan lähikouluun tai muuhun soveltuvaan paikkaan.

Perusopetuslain 32 § 4 momentin mukaisesti kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Muhoksen kunta järjestää koulukuljetuksen peruskoulun 4- 9 – luokkien oppilaille, joiden koulumatka on 5 km tai yli. Esikoululaisille ja 1 – 3 –luokkien oppilaille järjestetään kuljetus, jos koulumatka on 3 km tai yli. Oppilaan matka kotoa pysäkillä tai koontipaikkaan voi perusopetuksen 1-3 vuosiluokilla ja esiopetuksessa olla enintään kaksi (2) kilometriä ja vuosiluokkien 4-9 oppilaille enintään kolme (3) kilometriä. Koulukuljetuksella kuljettavan matkan osuus voi olla em. matkaa lyhyempi.

Maksuton koulukuljetus ensisijaiseen kouluun järjestetään ilman hakemusta:

- a) 0-9. luokan oppilaalle, jonka koulumatka on 3/5 km tai yli
- b) 0-9. luokan oppilaalle, jonka koulumatka tai sen osa, kulkee sellaista tiestöä, missä Koululiitu –menetelmän kartta-aineiston mukainen häneen sovellettava vuosiluokkasidonnainen Koululiitu-karttaan merkitty tien vaarallisuusluvun raja-arvo ylittyy. Muhoksen kunta ei sovelle Koululiitu-menetelmän suositusta tien ylityksen turvallisuutta laskettaessa huomioon otettavaa tien vaarallisuusindeksiä ja tien ylitystavan kerrointa eikä myöskään koulumatkan pituuden perusteella laskettavaa tien vaarallisuusindeksin korottamista yhdellä pisteellä/200 m.

Koulun rehtorin tai vaihtoehtoisesti päiväkodin johtajan tehtävä on ensisijaisesti varmistaa maksuttoman koulukuljetuksen edellytysten täyttyminen.

Esikoululaisten kuljetus koulusta perhepäivähoitopaikkaan järjestetään jos päivähoitoa tarvitsevaa esioppilasta ei ole voitu sijoittaa päiväkotiin. Koulumatkaetu ei pääsääntöisesti koske kodin ja perhepäivähoitopaikan välisiä tai kodin ja päiväkodin välisiä matkoja. Jos kuitenkin oppilas on sijoitettu päiväkotiin esikouluun, mutta päivähoidon tarve tilapäisesti lakkaa, kunta kustantaa tältä ajalta koulumatkan muiden tässä asiakirjassa määriteltyjen edellytysten mukaisesti.

Tilapäinen kuljetus sairauden tai tapaturman johdosta järjestetään lääkärintodistuksen perusteella. Todistuksesta tulee käydä ilmi kuljetuksen tarve ja suosituksen voimassaoloaika.

Pysyvä kuljetusoikeus sairauden johdosta järjestetään lääkärintodistuksen perusteella. Todistuksesta tulee käydä ilmi suosituksen pysyväisluonne. Uusi lääkärintodistus vaaditaan oppilaan vaihtaessa koulua.

Perumatta jätetyn tai aiheettoman koulukuljetuksen kustannukset peritään oppilaan huoltajalta.

Koulun vaihdon yhteydessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- a) jos oppilaan lähikoulualue muuttuu kesken lukuvuoden, voidaan hänelle myöntää lupa käydä aloittamassaan koulussa. Koulukuljetuksen suhteen noudatetaan kohdan b) periaatetta
- b) Jos oppilas hakeutuu muuhun kuin lähikouluunsa tai kunnan osoittamaan kouluun, oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksesta aiheutuvista kustannuksista
- c) mikäli muhoslainen oppilas haluaa käydä peruskoulunsa naapurikunnan koulussa, ml. Steinerkoulu tai kansainvälinen koulu, ei matkakuluja korvata
- d) naapurikunnasta Muhokselle kouluun otetuille esi- ja peruskoululaisille ei järjestetä maksutonta koulukuljetusta, koska ko. oppilaalla ei ole lähikoulua Muhoksella.
- e) jos oppilas vaihtaa asuinkuntaa kesken peruskoulun tai hänet on huostaan otettu ja sijoitettu toiseen kuntaan, hän voi jatkaa koulunkäyntiä Muhoksen peruskoulussa peruskoulun loppuun asti, mikäli huoltaja vastaa kuljetuskustannuksista
- f) koulukuljetuskustannuksia lisääviä uusia kuljetusyhteyksiä ei kuitenkaan perusteta em. tapauksissa (kohdat a-e)

Koulukuljetus järjestetään ainoastaan sen huoltajan luota, jonka osoite on merkitty väestörekisteriin oppilaan vakituiseksi asuinpaikaksi.

Koulumatka mitataan lyhintä, jalankulkukelpoista tietä pitkin. Tiellä tarkoitetaan yleistä ja yksityistä tietä, katuja ja rakennuskaavatietä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta.

Rajatapauksissa matkan määrittämisessä käytetään apuna teknisen toimiston karttaohjelmistoa ja asiantuntijapalvelua. Mittauspisteinä käytetään

- oppilaan kodin keskipistettä + 20 m kulkureitin suuntaan,
- Kirkonkylän koulun ja Yläkoulun osalta koulun keskipiste + 100m kulkureitin suuntaan
- mittauspisteet liitteenä.
- pyörästys lähimpään 100 metriin.

Myönnettäessä kuljetuksia tiestön vaarallisuuden perusteella, käytetään arviointiperusteena ns. Koululiitu-menetelmän kartta-aineistoa ja viimeisintä päivitettyä Tiehallinnon rekisteri-aineistoa. Muhoksen kunta ei sovelle Koululiitu-menetelmän suositusta tien ylityksen turvallisuutta laskettaessa huomioitavaa tien vaarallisuusindeksiä ja tien ylitystavan kerrointa eikä myöskään koulumatkan pituuden perusteella laskettavaa tien vaarallisuusindeksin korottamista yhdellä pisteellä/200 m. Kuljetukseen oikeuttavat raja-arvot tien turvalukujen osalta määritellään seuraavasti.

Luokka-aste	Koulukuljetukseen oikeuttava turvaluku / (talviaikana)
0	190 (185)
1	200 (195)
2	210 (205)
3	220 (215)
4	230 (225)
5	240 (235)
6	250 (245)
7-9	285 (280)

Tien ylitys turvataan VT22:n osuudella 0-3 luokkalaisten osalta, pois lukien 40 km/h nopeusrajoitusalue. Lisäksi VT 22:n ylittäminen turvataan Tyrnäväntien risteuksen alueella kaikille 0-6-luokkalaisille. Muilla tieosuuksilla ei maksutonta koulukuljetusta myönnetä yksistään tien ylityksen perusteella.

Talviaikana pimeys, liukkaus ja lumen tulo saattavat heikentää koulumatkan turvallisuutta. Tierokisteritiedot eivät ota huomioon olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Koululiitu-ohjelmassa suositellaan käytettäväksi talviaikana 5 pistettä alempia raja-arvoja kuin muuten. Muhoksen kunta noudattaa koulukuljetusperiaatteissaan em. suositusta (suluissa olevat kuljetukseen oikeuttavat vaarallisuusluvut yllä olevassa taulukossa). Talviajaksi luetaan aikaväli 1.11.–31.3..

Jos koulumatkan pituus on alle 3/5 kilometriä, eikä Koululiitu –menetelmän kartta-aineistolla arvioitu tiekohtainen oppilaan ikäkauden mukainen riskiluku ylity, on huoltajalla mahdollisuus hakea maksutonta koulukuljetusta esiopetuksen ja perusopetuksen 1.-9. luokan oppilaalle, kun **koulumatka** oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen **muodostuu oppilaalle** asiantuntijalausunnon perusteella **liian rasittavaksi tai vaaralliseksi**. Asiantuntijalausunto on aina liitettävä hakemukseen (lääkäri, psykologi tai sosiaalityöntekijä). Lausunnossa tulee todeta yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle. Hakemuksesta tulee ilmetä ajanjakso, jona kuljetus on välttämätöntä. Hakemuksessa voi esittää perustellun toiveen kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikyydin liikuntarajoitteen perusteella) Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Muhoksen kunnan voimassa olevan hallintosäännön mukaan harkinnanvaraisesta koulumatkaetuudesta päättää opetuspalvelujohtaja opetuslautakunnan hyväksymien ohjeiden mukaisesti (voimassa olevat koulukuljetusperiaatteet). (Muhoksen kunnan voimassa oleva hallintosääntö.)

Busseilla järjestetyt koulukuljetukset ovat kaikille avoimia. Jos autossa on tilaa, siinä voivat matkustaa sellaisetkin oppilaat, joille kunta ei ole velvollinen kuljetusta järjestämään.

Koulubusseissa peritään oppilaalta normaali ko. kuljetusmuodon mukaan määräytyvä maksu. Kuljetusmaksut perii kuljetuksen tarjoava yrittäjä suoraan oppilaalta.

Huoltajalle voidaan maksaa 0,22 €:n kilometrikorvaus hänen kuljettaessaan omia lapsiaan. Näitä järjestelyjä pyritään edistämään, milloin ne ovat kunnalle edullisia ja oppilaan kannalta tarkoituksenmukaisia.

Koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- a) terapia-, lääkäri-, kerho-, yms. käynteihin
- b) tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- c) aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville oppilaille ei järjestetä ylimääräisiä kuljetuksia
- d) kaverin yms. luokse